

Izhaja v Trstu

vsako soboto opoldne.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Uredništvo in upravlništvo
ul. del Lavatoio
št. 1, I.

TELEFON 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 vin.Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti ne kolone, in
sicer po 8 vin. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol
leta in za četrt leta
razmerno.

Glasiło „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

„Komunalni program“.

Mi smo odločni nasprotniki vsakega, ki hoče kar pribiti na križ socialno demokracijo. „Ne verujte jim; oni so sleparji; vse, kar prihaja od njih je slabo“... Take in slične citate smo mi že davno vrgli v arhiv. Menimo namreč, da ima tudi socialna demokracija svoje dobre strani in da je njen obstoj opravičen ravno tako, kakor je opravičen obstoj vsake resne stranke. Socialna demokratska stranka je emanacija svojega časa. Program socialne demokracije je, naj se sodi kakorkoli mamljiv. Proti programu kakor tacemu, ne bi smel ugovarjati nihče, a najmanj mi, narodni delavci, ki bi morali imeti se socialno demokracijo toliko stikov in ki imamo z njo toliko skupnih interesov.

Toda, kaj pomaga program, če je izvajanje — brezprogramno? Kaj pomaga poučevanje, da mora proletarijat potom razvoja razširjevati svojo gospodarsko moč na škodo velekapitala in da mora tedaj vsako delovanje biti prilagodjeno razmeram časa in mesta, če se resnično delovanje ne ozira na razmere časa in mesta? Kaj pomenja spoznanje, da se z besedami in bobnečimi frazami ne rešuje gospodarske probleme, če se pa v praksi, v časopisih in na shodih mlatijo fraze nad frazami in skuša z nevsiljeno kritiko, z neštevilokrat ponovljenimi obljubami pokriti veliko resnico: da se življenje stranke in volja stranke sicer dasta podrežati programu, nikakor pa ne življenje družbe in pojavi, ki jih ista na podlagi prirodnih zakonov nudi?

Manj romantike in poezije, a več umevanja danih razmer, to je, kar bi trebalo priporočiti voditeljem socialne demokracije. Njihovi stihli o veličini stranke, o vsemožnosti in vseosrečujoči sposobnosti socialne demokracije, se jako in jako oddaljujejo od resnice. Vsaka nova politična ali gospodarska konstelacija jih spravi iz ravnotežja in v zadrego. Da se rešijo iz iste, so prisiljeni delati koncesije sami sebi, žrtvovati nekaj od svojega programa. Aneksija Bosne in Hercegovine, vprašanje antimilitarizma sta menda dva tipična primera iz najnovejših zgodovine. „Gore so porodile smešno miško!“ Pritisnjeni k zidu po dejanjskih razmerah, postajajo socialni demokracije iz bojeviti in neizprosni revolucionarjev, dobri in zmerni državljani, ki sodelujejo pri „kapitalistični“ državni upravi, iz zagriženih opozicijonalcev skrbni parlamentarci, ki podpirajo vladno v mešetarenju med strankami, vse, to seveda, radi „narodnega miru“ in „rednega delovanja“ parlamenta. Socialistični voditelji — parlamentarizma v

Avstriji! Neverjetno, kaj? Stvar bi bila najnaravnejša na svetu, če se nam pa zdi nenaravna, so to zakrivila le ditirambi socialne demokracije.

Če don Kižot zaluča svoje kopje proti mlinu na veter, je to naravno in je v njegovem značaju. Sanku Pancha pa ne moremo kaj takega dovoliti. Te besede je sicer namenil Friderih Engels meščanskim t. z. vulgarnim ekonomom in učenjakom. Ali se jih ne da uporabiti tudi za današnji slučaj?...

Blizajo se občinske volitve v Trstu — in socialni demokracije so po svojih časopisih in uličnih lepakih proglasili svoj „komunalni program“. Da je to res komunalni program socialne demokracije, nas poučuje podpis na proglasu samem. To je potrebno poudarjati, ker bi po svoji vsebini komunalni program bil lahko tudi komunalni program kake druge „meščanske“ stranke v opoziciji. Čuden je ta komunalni program. Z matematično točnostjo se ponavljajo v tem „komunalnem programu“ vsi socialno-politični postulat, ki jih navadno stavlja vsaka moderna reformatična stranka. To velja od vode in podiranja starega mesta pa do davčne politike in progresivnega obremenjenja kapitala, ki ni plod dela.

To velja od zahtev, ki se stavlja na državo, do zahtev, ki se stavlja glede narodnostnega miru. To velja slednjič od stremljenja, ki jih komunalni program združuje pod pojmom „socialnega principa“, do zahtev, ki jih subsumira pod pojmom principa „socializacije“. Torej? Kje je oni revolucionarni duh, ki je praveval dosedaj vsako politično in posebno volilno enunciacijo naše socialne demokracije? Kje so one obljube, da se bo odvalilo s proletarijata in neposredujočih slojev vsako davčno breme in naložilo isto onim, ki posedujejo in morajo tedaj nositi ta odijozni privilegij? Izginile so! Na njih mestu vidimo obljube, da se bodo davki naložili ali vsem občanem, ali posameznim razredom in interesnim skupinam, v razmerju njih davčne moči, tehnične primernosti in koristi, ki jih imajo davkoplačevalci od odnosne naprave. Ni dvoma: to je vse pravično, sprejemljivo in odgovarja načelom vsakega modernega finančno-političnega gospodarstva. Ampak, je li to kaj posebnega? Je li to kaj specifično socialno demokratskega?... In hrepenenje po uravnavi narodnostnih razmer in po toli potrebnem miru? Ne mora li morda vsaka demokratska in socialna misleča oseba obsojati frivolne narodno šovinistične igre?...

V tem tonu bi se dalo še nadaljevati. Toda, čemu? Kar smo hoteli poudarjati,

smo itak že poudarili. Socialno-demokratska stranka v Trstu ne bo smela šteti večkrat omenjeni komunalni program med svoje umotvore. Jaz vsaj imam občutek, da je proglasitev tega komunalnega programa bila narekovana bolj po nagibih neizogibne volilne agitacije, kakor pa po dejanskih razmerah. V tem komunalnem programu pogrešam vsaki viši polet, ono idealno sanjarenje, ki je obdalo manifeste marksističnega tolikim sjajem. Komunalni program tržaške socialne demokracije je našel svoj čas: socialno demokracijo v polni dekadenciji, kakor jo opazujemo po državnoborskih volitvah leta 1907.

Revolucionarna stranka Karola Učekarja degenerira pod vodstvom Silvija Pagninija in Rajmunda Scabarja v tečaj, ki združuje idejale Attilia Hortisa, Carola Benussija in Felice Veneziana z idejale ortodoksne na germanskem severu vskelega socializma.... To je refleksna slika „komunalnega programa“ tržaške socialne demokracije.

A naše narodno delavstvo? Ono ne proglasa komunalnih programov, — ono vrši svojo narodno dolžnost in čaka na boljše bodočnost.

Trst, dne 28. maja 1909.

Dr. J. Mandić

I. Svozil:

Demokracija in socializem
v centralizmu.

Na Nemškem se gre pravkar za reformo državne uprave. In gre se za njo specielno tudi na Ruskem. Največji politični in juristični pisatelji dokazujejo soglasno, da je glavni pogoj reforme decentralizacija.

Nam, ki smo vajeni zreti na Nemškem same centraliste, glasi se to nekako čudno. In vendar ni na tem prav nič čudnega. Kajti ravno Nemška spada državam, v katerih je najmanj centralizma, na vsak način manj nego n. pr. na samem Francoskem. Decentralizacija se opaža tu ne samo v politiki in državni upravi, marveč tudi v gospodarstvu in kulturnem življenju. Ne samo Hamburg in Brena, marveč tudi Frankfurt n/M., Draždane, Lipsko in druga mesta tekmujejo z Berlinom v gospodarskem oziru, kakor tekmuje cela vrsta drugih mest zopet v učenjaškem in umetniškem življenju. Berlin ni, ni bil in tudi ne bo do te mere reprezentantom in središčem Nemčije, kot je Pariz za Francosko.

Če bi imeli slediti korak za korakom, da bi bilo dosti lahko dokazati, kako je

ravno ta decentralizacija eden izmed vzrokov velikega razvoja Nemčije.

Decentralizacija seveda pri drugače trdni zvezi skoro samostojnih delov v eno ožjo celoto. In mislim, da bi bilo na vsaki način bolje brigati se za to stran nemškega razvoja kakor dremati in v gotovi meri spajati se polopravljicami o nezdravi podlagi nemške moči.

Enako pomemben fakt je, da demokratska, republikanska Francoska trpi bolj na byrokratizmu kot cela vrsta držav manj razvitih in mnogo manj kulturnih. Ampak nihče drugi ni tu vzrok in oče byrokratizma, kot ravno centralizem. Tu se tudi v zadnji dobi oprijemlje mogočno gibanje decentralistično in proticentralistično. Celotvojaški mornarski veščaki dokazujejo, da je centralizem pravi vzrok slabosti francoskega brodogradništva in francoske armade sploh. Vsaka reč rabi preveč dolgo časa, predno se izvrši. Kot drastičen slučaj navaja se zaboj, ki je bil odposlan na neprav naslov in slednjič dodan na pravo mesto v mornarici, šele tedaj ko je bilo o njem napisanih — samo 420 aktov. Decentralizacija se zahteva tedaj tudi v armadi, tam kjer se doslej vsaj pri nas smatra centralizem za glavni pogoj moči in zdatnosti.

Ta pa bo teh stvari trojica: Vsi politični pisatelji se strinjajo v mnenju, da je glavni vzrok nerednosti in revnosti v Rusiji centralizem. Centralizem proizvaja mnogo več zla, nego sam absolutizem, kar je v ostalem docela dobro umevno. More se brez bojazni za resničnosti reči, da je vsak absolutist tudi centralist ravno tako, kot da je vsaki centralist ob enem tudi absolutist.

Ni poštenega demokratizma tam, kjer je centralistična vlada. Centralizem pobija demokratizem, ker onemogoča samoupravo stem, da zmanjšuje direktno udeležbo ljudstva pri upravi državnih stvari in jo daje skoro popolnoma v roke posredovalcev, enako kot daje katolicizem zveličanje duše prav za prav popolnoma v roke in moč duhovsko. V centralizmu je analogija te katoliške prakse. In kakor je v katolicizmu vzrasla moč duhovska ravno radi tega, da se je vernemu ljudstvu natvezilo, kako da prav za prav brez duhovna ni mogoče doseči zveličanja in božje milosti, tako zopet raste v centralizmu moč posredovalcev s tem, da brez njih ni mogoče priti do udeležbe na udobnostih, ki jih nudi država in katere bi morala podeljevati vsem enako.

S tega posredovanja se seveda mora soditi avtoritetstvo, ki je grob odgovornosti in tedaj tudi reda.

Tedaj se rodi s centralizma popolnoma potrebno tudi byrokratizem. Niti naj-

tako je tudi tedaj stal topo pri vratih kot kip in potem je zopet buhnil v smeh. Nazadnje je dejal: „Aha!“ To je dobro! Ona se je tu zaprla in on je ulomil strop, da je prišel do nje! Fuj!... Tako je to!... Mi bomo sedaj popravili streho in počakali bomo Bimija! On pride prav gotovo!... Pravim vam... čakala sva v hiši štirinajst dni, ko je bila streha zopet v redu.

In enkrat, ali dvakrat smo uzrli Bimija, ko je pritekel iz gozda. Bal se je, ker je izvršil malopridnost.

Bertram ga je klical, ko je deseti dan orangutang prišel bližje in vrtel nad glavo kito dolgih, črnih ženskih las...

Bertram se je smejal in rekel: „Fuj Bimi!“ ravno tako, kot bi bil Bimi razbil kozarce. In Bimi se je plazil bližje in bližje, kajti glas Bertramov, ki ga je vabil je zvenel docela sladko in dobrotljivo!... Tri dni je na ta način vabil Bimija k sebi, a orangutang se ni dal priklicati. Šele potem je prišel Bimi k nam na kosilo... k isti mizi, držeč v tacah kopico ženskih las črnih in zlepljenih... stem, kar se je na njegovih zmocenih tacah posušilo... Bertram mu je dal mnogo Sangarce — vina s začimbami — da se je Bimi opijanal — in potem.

Stari Paelt je obmolčal in parkrat močno potegnil s pipe...

PODLISTEK.

Bimbi, orangutang.

Poslovenil II.

Jaz sem pa vedel, da me Bimi v tem trenutku ni hotel božati... Njegovi krempļji, zariti v moj tilnik, so grozili z umorom... In ko sem kmalu na to Bimija srečal v gozdu, sem hitro potegnil samokres iz pesa... On ga je potipal in jaz sem odprl petelina, da spožna, da je nabit... Orangutang me je pred tem često videl v gozdu streljati male opice... In razumel je dobro, kaj pomeni nabito orožje...

Traja Bertram se je oženil in je docela pozabil na Bimija, ta pa se je žalosten klatil okolo hiše, s polovično človeško dušo v tolstem telesu. Ko sem ga nekoč opazoval, vzel je močno vejo in je bil ž njo v pesek tako dolgo, da je skopal veliko jamo kot grob... Tedaj sem rekel takoj Bertramu: „Brž ustreli Bimija! Za božjo voljo!... On bo iz ljubosumnosti kaj napravil!...“

Bertram me je odpravil z glasnim smehom. „Noris!“ je rekel, „Bimi uboga

kot psiček! Rad ima mojo ženo in če mu ukaže, je prinaša celo šolčke!“

Pri tem se je Bertram ozrl skozi odprta vrata na svojo ženo. Pri moji veri! Bila je dražestna!

Rekel sem mu: „Vidiš, da ne poznaš opic in posebno žival, ki tamle divje tolče v pesek radi tega, ker ž njo ne govoriš več in se z njo ne igraš več tako kot prej. Ustreli ga takoj — ko se vrne domov, kajti ima v očeh žar, ki pomeni umor!“

V tem se že Bimi vrača... ampak po žaru v njegovih očeh ni niti sledu več... Potajil ga je docela... prebrisano... o tako lokavo... in zopet je pokorno prinesel svoji gospodinji šolčke, da me je Bertram skoro grobo odpravil: „Ali misliš, da si Bimija tekom dvanajstih mesecev bolje spoznal, nego jaz v dvanajstih letih? Je kot moj otrok in ali si slišal, da bi otrok ubil svojega očeta? Ne govori nikoli več proti meni in moji ženi takih neumnosti!“

Naslednji dan me je prišel Bertram obiskat, da popravi par skrinj za moje zbirke in pravi, da je pustil Bimija za trenutek samega z ženo doma.

Pustil sem skrinje biti skrinjami in hitro rečem: „Vrniva se takoj k vam! Meni tajna bojazen ne da miru!“ — Ber-

bolj demokratičen centralizem ne more biti byrokratizma in ne more tudi brez njega obstajati.

Zgrinja premnogo stvari na eno kopico, kot da bi bilo zgrniti vse eno kopico toliko, kot nekaj — urediti.

Onemogoča pregled, ravno tako kot oni, ki uvrščene in sešete vinarje, dvavinarje, nikle in krone zmeče na eno kopico, čes da bodo v tesnejši in trdnjejši zvezi. V centralizmu je red ravno tako nemogoč, kakor v drenjanju množice.

Centralizem ubija delitev dela, ki je eden izmed glavnih pogojev uspešnega in hitrega razvoja.

Ampak največja in temeljna napaka centralizma je, da smatra družabno, občansko in tedaj tudi državno zvezo za mehanizem, ki se ga zamore ravno tako dobro videti, kakor gledališče marionet, v katerem premika principal vse punčke, ravno tako, kot za nje tudi sam govori.

V centralizmu ni psihologije, kot ni v mehanizmu biologije.

Vsaki centralist se liči krojaču, ki je dal rajše otesati človeka, kateremu ni pristojala „universalni“ mojstrov izgotovljena uniforma, nego da bi se potrudil in prikrojil vsakemu „uniformo“ po njegovi lastni potrebi.

V centralizmu svoboda sploh ni mogoča. Edini gospod postaja v tem slučaju centralna vlada in njeni uradni organi. Niti demokratično voljeni poslanec ni tu prav za prav pošteno zastopnik ljudstva — ljudstvo se nahaja tu v položaju človeka, ki je podpisal nezanesljivemu gospodarju menico en bianco in je dal na ta način prav za prav pustolovcu priliko, da ga spravi na beraško palico.

Centralizem je tudi kakor gospodar, ki ne uvaja na lastnem posestvu pravilnih, modernih naprav samo radi tega, ker so pri sosedu take naprave sploh nemogoče. Ravno na Avstriji imamo več kot odveč takih vzgledov.

Zadostuje če navedemo kratko fakta: kulturno (v šolstvu) nas zadružujejo: Galicija in alpske dežele, ne izvemši niti Dolnjeavstrijskega. Navzlic temu se najde vedno dosti ljudi, ki kličejo po podražavljenju šol in po večji centralizaciji, kot da bi bila v njej odrešitev, med tem ko je fakt edino to, da bi na Češkem in Moravskem (isto velja tudi za nas Slovence) ne imeli klerikalci nikoli takega upliva, kot ga imajo — v centralnem parlamentu. Naši pozitivni politiki dolžijo samoupravo, kot bi imela ona glavno krivdo na naših revnih kulturnih odnosih — pripomnijojo decela enostavno, da pri nas prav za prav ni samouprave — in da je oni, ki „fedra“ pri nas nazadnjaštvo in klerikalizem v resnici samo — državni urad, torej centralističen urad od glavarstva navzgor. Še bolj pa pozabljajo na fakt, da neljubost šole budi opet glavno centralizam, ki je sicer pustil samoupravi vzdrževanje šole, a vzel ji je pravico — odločevati, kaka sme ta šola biti — samo sam ukazuje in diktira, samoupravo pa pušča samo plačevati.

In slednjič — centralizem onemogoča vsakatero gibljivost, ker jemlje možnost gibanja, možnost dejanja v pravem trenutku. — Centralizem se tu jednaki dunaski vladi, o kateri se trdi, da ni na pr. v vojski leta 1866, enako kot v vojnah Fridrikom pruskim, nazvanim „Velikim“, dovolila vojskovodjem odločevati o ope-

racijah v bitkah, ampak je uredila, da ne pošljejo samo o vsaki kretnji poročilo, ampak da pričakujejo tudi ukaz, kaj naj nadalje store, kako naj napredujejo.

Z Dunaja so potem prihajali ukazi, seveda v dobi, ko je sovražnik že zdavnaj spremenil pozicijo, ker — Dunaj ni mogel ukazati, naj počaka — da pride njegov komando.

In življenje čaka ravno tako malo, kot vojaški nasprotnik.

Centralist popolnoma pozablja, da je rast stvar organizma a že da je pri vsakem organizmu rast njegova žila, da je čas cveta, zrelosti in žetve različen, on je tak kot gospodar, ki bi hotel imeti celo žetev na enkrat in usejal tedaj pšenico in žito skupaj ob enem tudi ječmen oves in celo stročje. Vsak. kateremu se samo sanja o kmetijstvu, ve, kaka žetev bi bila to. Kdaj žeti? Če bi bil ječmen, in žito kolikor toliko zrel — je pšenica in oves še zelen. Če se žanje v ti dobi, se uniči tedaj pšenico in oves — in uniči se stročje.

Če bi se pa čakalo, da dozori pšenica in oves — osul bi se ječmen in žito. — In če bi vsega tega ne bilo — kaj še bi bilo z razdeljevanjem?

Radi tega seje vsak še tako slab gospodar vsako vrsto na drugo polje in goji in skrbi za vsako vrsto nje primerno.

V centralistični državi drugače. Pri nas morajo stati neuporabljene stvari že davno zrele za boljšo in modernjšo upravo samo radi tega, ker moramo čakati da nas dohiti Galicija in Alpe dežele. — Zrela polja se pušča — brezkoristno osuti — da jih zamorejo druge vrste dohiteti. Zrelo sadje se pušča gniti na drevesu, „da je dohiti ono, ki je šele v cvetu“.

Glavna zahteva demokratizma je samouprava, namreč, da si zamorejo državljani upravljati svoje stvari v resnici sami, kolikor mogoče neposredno, brez posredovalcev.

Temelj celotne uprave pa je osredotočenje samoupravnih celot. Med osredotočenjem samouprav in centralizmom pa je tako velika razlika kot med nasičenjem in prenapolnjenjem.

Tovariši! Konsumna zadruga članov N. D. O. je otvorila svojo prvo skladišče v ulici del Bosco šte. 17. Dolžnost je vsacega slovenskega delavca, če tudi do danes ni zadružnik konsumne zadruge, priti v skladišče, da si tamkaj nakupi raznih potrebščin za svojo družino.

Šentjakobčani! V Vaši bližini se je odprlo skladišče, na Vas je v prvi vrsti ležeče, da v velikem številu prihajate.

Naznanja se ob jednom, da je skladišče odprto ob delavnikih od 7. do 1. ure in od 3. do 8. ure zvečer. Ob sobotah zvečer je skladišče odprto do 9. ure. Ob nedeljah je odprto, od 8 do 11 in pol.

DOMAČE VESTI.

Kandidat II. okoličanskega volilnega okraja je g. dr. Cimatori. — Ta ultra-kamorist se danes ponuja, sklicuje in vabi k sebi na „posvetovanja“ razne uplívne osebe iz Rocola in Sv. Ivana. Mi se čudimo, da ima ta najhujši sovražnik slovenskih delavcev še toliko korajžje stopiti pred slovenskega okoličana. On je mej drugim kriv, da je paroplovna družba „Dalmatia“ prelomila že sklenjeno pogodbo s slovenskimi delavci, on je tisti, ki je a priori glasoval proti vsakemu predlogu, ki so ga stavili slov. delegatje v mestnem svetu. In sedaj še steguje svoje roke po isti naši okoličici, ki je s vsem srdom in gnjusom nad takim postopanjem glasno obsojala njegovo delovanje. Prepričani smo, da bodo okoličani še pomislili, predno se dajo izvabiti vadi kamoristov. Oni se ne bodo vstrašili pokazati takemu človeku, kakor je Cimatori, za vselej vrata. Kdor te hudobije ne obsoja ni vreden, da sije po njem solnce.

Volilno gibanje. — Volilno gibanje za prihodnje deželnozborske ozir. mestne volitve v Trstu, je v popolnem teku. — Shode in zaupne sestanke prirejajo vse stranke, ki stopajo v volilni boj.

V nedeljo sta se vršila zopet dva mnogobrojno obiskana slovenska volilna shoda in sicer predpoldne pri Sv. Jakobu in popoldne pri Sv. Ivanu.

Na prvem je govoril dr. Josip Mandić tako ognjevito in prepričevalno, de je izval mej zborovalci viharo odobravanje.

— Govornik je neusmiljeno šibal sedaj vladajočo italijansko — lažilberalno stranko.

Nadalje se je bavil z nazori socijalne demokracije in njenim ravnom izdanim programom na tržaško ljudstvo.

Na popoldanskem shodu pri Sv. Ivanu je govoril poslanec dr. Rybář. Govornik je stvarno, a temeljito obračunal z obema strankama, ki usiljujete svoje kandidate tudi v slovensko okolico t. j. laži-liberalna in socijalnodemokratična.

Ako tadi različni v programu, ali v enem so si kamoristi in socijaldemokrati vendar le edini, namreč: v sovraštvu do našega naroda in do slovenskega delavca še posebej. Pozval je slovenske volilce, naj z vso energijo zavrnejo vsiljive kamoriste, ako se predzrejo priti mej nie s hudobnim namenom, **zvabiti naše ljudi v sramotno izdajstvo svojega rodu.**

Govornik se je nadalje bavil z drugo stranko, socijaldemokracijo in njenim sedaj izdanim programom, rekši, da voditelji te stranke pred vsakimi volitvami mnogo obljublajo, a nikdar nič ne store, ker se sploh njih dane obljube ne dajo izvršiti. Gotov sem, da boste tudi te vaše „osrečevalce“ poslali tja, odkjer so prišli, ako bi se upali priti k vam zgago delat.

Iz kurilnice na južnem kolodvoru.

(Prejeli smo in objavljamo.) Naš Bismark ali po domače „oklofutani Falk“ je začel naenkrat besneti nad slovenskimi delavci v kurilnici. Pred nedavnim časom je ustanovil nekaj podporni zaklad za slučaj bolezni in je tudi dosegel pri načelniku kurilnice, da se nam dotični doneski odtrgajo vže pri plači. Mislimi smo, da ima Falk lepe namene, posebno z ustanovitvijo imenovanega p dpornega zaklada. Toda varali smo se. Odkar mu ne gre vse tako, kakor sam hoče z njegovo gostlino in odkar so mu slovenski delavci začeli nekoliko na prste gledati, je začel očitno kazati sovraštvo do slovenskih sodrugov. Pretečeni ted-n je bil boaln neki slovenski delavec, pripadnik in član socijalne demokracije. Ko je ozdravel, je šel po podporo v gori navedeni podpori zaklad. Toda prišel je nepozno. Pred njim je bil v pisarni sodrug Falk in prepovedal, da se izplača podpora navedenemu sodrugu. Kot vzrok je navedel, da je bil bolnik sicer član podp rnega zaklada, ali ker je zaostal z udnino organizacije za dva meseca, je izgubil pravico do podpore iz podpornega zaklada, dasiravno so mu bili-doneski za istega pri plači pravilno odtrgani. Tako se zna maščevati nemški internacionalni socijalist nad ubogim slovenskim sodrugom.

Da Falk slovenskih sodrugov in Slovencev sploh ne spoštuje, nam kaže tudi nastopni slučaj. V veži kurilniške pisarne se nahajajo razni službeni oglasi na ogled vslužbencem. Mej temi, pravim službenimi oglasi, se nahajajo večkrat tudi vabila na shode socijalne demokracije in sicer v blaženi nemščini. Mi, delavci kurilnice, ne bi gotovo imeli ničesar proti temu, ako bi bila ta vabila pisana tudi v slovenskem jeziku, katerega edino mi razumemo. Tudi nam je predobro znano zakaj se to ne zgodi. Falk je Nemec gosp. načelnik kurilnice je tudi nemec ali vsaj Nemecur in bi gotovo ne dovolil in podpisal slovenskega oglasa v veži, kakor stori to na nemških oglaših in vabilih socijalne demokracije.

Da je pa Falk največji sovražnik slovenskih delavcev kurilnice, nam pa dokazuje tudi dejstvo, da je dosedanj njegov agitator in pokorni sluga Kožman sklical pred kratkim na svojo odgovornost neki zaupni sestanek na Greti, na katerem se je odkrito govorilo proti vodstvu podružnice socijalne demokracije in posebno še proti predsedniku Falku.

Organizirani sodrug.

Delavsko bralno društvo v Idriji. Dne 24. in 25. julija 1909 praznuje „Delavsko bralno društvo“ v Idriji petindvajsetletnico svojega obstanka.

Naše društvo je bilo ves čas središče in zbirališče naprednega in narodnega idrijskega delavstva. V tej dolgi dobi svojega obstanka je vedno skrbelo, da se je visoko dvigal prapor narodnosti in naprednosti. Tudi v najhujših časih ni zatajilo teh svojih načel, zato si pa sme naše društvo v veliki mari lastiti zaslugo, da je danes Idrija narodno in napredno delavsko mesto.

„Delavsko bralno društvo“ je skrbelo za socijalno in kulturno povzdigo svojih članov. Razne društvene priredbe — predavanja, veselice, glasbeni in pevski koncerti — dukazujejo, da je vedno stremilo za onimi smotri, ki ustvarjajo še danes temelj njega tihemu, a uspešnemu delo-

vanju in ki jim ostane društvo zvesto tudi v bodočnosti.

Vsa leta obstanka našega društva so bila leta naporov, dela in uspehov. Zato imamo dovolj povoda, da se veselimo svoje petindvajsetletnice, saj bo to praznik delavstva, ki ni vkljub težkemu svojemu položaju nikoli zatajilo svoje narodnosti in naprednosti.

Naša slavnost bo v glavnem obsegala slavnostni koncert, slavnostno zborovanje in ljudsko veselico.

Vabimo Vas najljubneje, da prihitite dne 24. in 25. julija t. l. v našo sredo tudi Vi ter se radujete z nami našega slavlja.

Blagovolite svojo udeležbo javiti podpisnemu odboru najkasneje do 20. junija. Zagotavljamo Vas, da Vas sprejmemo najpriskrenejše!

S prosveto in z delom k svobodi!
Odbor „Del. bralnega društva“ v Idriji.
meseca sušca 1909.

Ivan Ferjančič,
t. č. predsednik,
Anton Grum,
t. č. tajnik.

Pevsko društvo „Ilirija“ priredi v nedeljo dne 27. junija t. l. velik izlet v Ljubljano na slavnost bratskega delavskega pevskega društva „Slavec“. Ne samo, da nas veže dolžnost, da vrnemo vrlemu „Slavcu“ obisk, ampak dajmo tudi pevskega društvu „Ilirija“ moralno podporo s tem, da se priglasiimo mnogostevilno.

Legitimacije se oddajajo skoraj pri vseh društvih v Trstu, kakor je bilo že javljeno v „Edinosti“. Slovensko delavstvo ima priliko, pri jako zmernih cenah ogledati si krasne gorenjske kraje in posebno še „belo“ Ljubljano.

Bratje in tovariši naše posestrime N. D. O. v Ljubljani pa nas bodo sprejeli z odprtimi rokami, ker predobro jim je znano, kdo in kaj je slovenski delavec v Trstu.

Posebno se pa naprošajo sl. društva, da čim prej naznanijo svojo udeležbo tov. Jos. Šornu, tajniku N. D. O., da ukrene potrebno za sprevid v Ljubljani.

Jutri boče tobakarne zaprte. Zato se bo „Edinost“ prodajala le pri vratarju „Nar. doma“ in na kolodvoru. V ponedeljek pa v tobakarnah.

Društvene vesti.

N. D. O. Naznanja se članom N. D. O. da bo v nedeljo, 1. binkoštni praznik urad zaprt. Zato pa je isti odprt danes do 9. ure zvečer.

DOPISI.

Iz Pulja. Skupščina delegatov bolniške blagajne delavcev c. in kr. mornarice se je vršila v ponedeljek dne 23. t. m. Uprava je predložila obračun za preteklo leto, iz katerega je razvidno da znaša čisti dobiček K 64.112.71, t. j. za K 20.000 več nego stara uprava. Upravi se je podelil absolutorij.

Sklenilo se je nadalje, da se zgradi novo poslopje za ambulanco, ker je zemljišče že kupljeno. Odločilo se je prositi tudi ministerstvo za dovoljenje otvoritve lekarne. Uredila se bode tudi pragmatika za zdravnike. Vse to se je poverilo novi upravi, da ona uredi in potem poroča v izredni glavni skupščini.

Zagorje ob Savi. Preteklo nedeljo se je vršil tukaj shod socijalne demokracije. Povabili so na shod tudi soc. dem. filozofa dr. H. Tumo, ki je obrnil ost svojega govora proti narodnim delavskim organizacijam. Prežvekoval je staro obrabljeno in neupravičeno frazo, da so jih ustanovile meščanske stranke, ko je bila dana splošna volilna pravica, čes, da potrebujejo napredni kandidati delavske glasove. Do takrat pa se baje ni noben slov. list brigal za delavske težnje in „Slov. Narodu“ je bilo delavsko gibanje le igrača. Zanikal je narod in narodnost, pri tem pa se bil ob prsi, da je vendar dober Slovenec. Dejal je: „Narodnjaki pravijo, da je narodnost v nevarnosti. Jaz pa se spominjam, da sem se učil vse nemško, a sem le Slovenec.“ — Govoril je za narodno avtonomijo in trdil v svoji pozabljenosti, da niso narodnjaki še na nobenem shodu govorili za njo.

Končno je pozval sodruge, naj izpolnjujejo soc. dem. program glede narodnosti, ki zahteva kakor za vsakega posameznika tako tudi za vsak narod svobode in da naj vržejo nasprotno agitatorje skozi vrata.

Zanimanja je bilo med sodrugi bore malo, povečalo pa se je šele in doseglo vrhunec, ko se je prijavil k besedi tajnik N. D. O. Škerlj, ki se je izrazil približno tako le:

Predno odgovarjam na napade dr. Tume, ga vprašam, od kedaj datira volilna reforma in njegov vstop v soc. dem. stranko. Ko se je volilna reforma že iz-

„In potem?“ sem vprašal.

„Potem ga je Bertram zadavil s svojimi rokami... po strašnem boju... pri katerem sem jaz odšel v gozd na sprehod... To je bila Bertramova stvar, v katero se umešavati nisem imel pravice. Ko sem se vrnil, je bil orangutang mrtev in Bertram od opice pri obrambi razparan je ležal na na njej, tudi umiraje. Še v smrti se je tiho smehljaj... bil je popolnoma zadovoljen. Vi vendar poznate razmerje moči orangutana! Je sedemkrat tako močan kot najzastavnejši mož! In vzlic temu ga je Bertram zadavil z golimi rokami... To je bil vendar velik čudež!...“

Peklenski ropot v orangutanovi kletki za nami je začel ponovno... „Aha! Naš prijatelj ima tudi še preveč „Jaz“ v buči. Ali prenehaš takoj?“

Palet je zasikal dolgo, hudobno. V trenutku je potihnil vrišč v kletki...

„In zakaj, za božjo voljo, niste Bertrama branil in ste ga pustil usmrčiti?“ — vskliknil sem očitajotč in pretresen.

„Moj dragi prijatelj!“ je odvrnil mirno stavec, ko se je udobno nategnil k počitku „... Verujte mi, da ni niti mene veselilo dalje živeti... ko sem ugledal odprtino v strehi Bertramove hiše in na tleh cunje s tega, kar je bilo krasna, dobra žena... In Bertram je bil vendar njen mož...! Lahko noč... in sladko se naspite!“ (Konec.)

vršila, takrat je prišel med vas, prej pa je bil sam narodnjak. Vzlic temu, da je negiral narod, je vendar ves čas govoril proti narodnosti, torej narodnost vendar eksistira. Predgovornikova trditve, da izhajajo narodne del. organizacije iz drugih strank, je neresnična. N. D. O. je nastala v Trstu, kjer se borita dva naroda in kjer je soc. demokracija direktno grešila proti slov. narodnemu delavcu. Slov. narod je zatiran od vseh strani, a vendar se soc. demokracija povsod veže z nasprotniki slov. manjšin. To je glavni vzrok ustanovitve N. D. O., ki je izšla iz delavstva samega. Narodni delavci potrebujejo organizacije, kakor je potrebujete tudi vi. Seveda bi bilo lepše, ko bi bili vsi ljudje enega mišljenja, toda to ni mogoče, če vsak tako spreminja svoje nazore, kakor dr. Tuma. Vedno bo tudi drugih delavskih organizacij, kajti v svoj tabor ne bode nikoli spravili vsega delavstva. Ker pa tudi drugi, ki ne morejo zavreči narodnega čuta, kakor ste ga zavrgli vi, potrebujejo lastne obrambe, bodo narodne del. organizacije obstajale tako dolgo, dokler ne izgine s sveta narodni čut. Vi bi nam morali biti celo hvaležni, če organiziramo tiste delavce, katerih vi sploh ne morete organizirati. — Izjavljam, da je N. D. O. popolnoma samostojna in da je nihče ne komandira! Glede delavskega vodstva nam očitajte advokate in uradnike. Toda vprašam predgovornika, kaj je on! On sam je advokat! A tudi ne glede na to niso soc. demokrati sami delavci, ampak tudi milijonarji.

Tako klavirno se je končal hod soc. demokracije, ki je nekdanj z lahkoto privabila na shode po 500 ljudi. Na ta shod pa je vkljub strastni agitaciji prignala okoli 180, če vštujemo ženske in otroke ter tiste, ki so prišli iz radovednosti. Rdeča stavba se podira, zato jo zapustite Vi, katerim se ni Čobalov terorizem vzel zdravega razuma. I. B.

SIRITE „NARODNEGA DELAVCA“.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Književne novosti.

GREGORČIČ: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20
vezano 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti —60
BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“. 1-50
Kip Gregorčiča 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rdečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev. Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Pekarna in slaščičarna
Benedikt Šuban

TRST. — ulica dell'Istria št. 12. — TRST
je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlata najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.
Postrežba na dom

Člani „N. D. O.“ dobe 2% popusta, ako nakupujejo v trgovini jestvin

Ivan Wiegele & dr.
(Matija Millionig)
ul. C. Ghega št. 10.

Člani „N. D. O.“ dobe 2% popusta, ako nakupujejo v trgovini jestvin

VESNA

za raščo las. Uspeh zanesljiv že po kratki uporabi iste tudi na največji in zastareli pleši. — Spričevala uglednih in znamenitih oseb na razpolago

Cena steklenici od 100 gr. K 1-50.

Dobiva se pri založniku:
M. SKRINJAR, Trst, ul. Solitario 25.

Tovariši členi N. D. O.!

Podpisani Vam naznanja, da otvori v soboto pred Binkoštnimi prazniki, dne 29. maja svojo novo gostilno

„TRATTORIA“ AL GINNASIO

(Gostilna pri Gimnaziji)
v ulici dello Squero Nuovo št. 7.
kjer bo postregel vsacemu in vsem ravno tako in po istih cenah, kakor dosedaj v gostilni „Pri stari breskvi“.

Priporoča se za obilen obisk o priliki otvoritve udani

Hinko Kosič.

Konsumna Zadruga članov „N. D. O.“
(registрована zadruga z omejenim poroštom)
je odprla
svoje prvo skladišče
v ulici Bosco šte. 17.
Skladišče je odprto: vsak dan od 8. zjutraj do 1 pop. in od 3.—8. ure zvečer; ob sobotah je odprto do 9. ure zvečer; ob nedeljah ob 8.—10 1/2 dop.
ODBOR.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 10, I. n.
(zraven restavracije Kooperativa ex Hacker)
prodaja na mesečne ali ted. obroke
obleke in površnike za moške, perilo i. t. d. —
NAJDOGODORNEJŠE CENE.

Slovenski delavci!

Postrežem Vam z kozarcem dobrega in pristnega vina v svoji gostilni

„Pepi Moro“
Belvedere 49.

ter tudi vsaki dan z vsakovrstnimi mrzlimi in gorkimi jedmi.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Škerjanc.

Matevž Furlan

ul. Antonio Caccia 17.
(prej Androna del Moro).

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

— Pekarna i slaščičarna —

Josip Pahor - Trst

ulica Madonnina št. 39.
ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne slaščice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Priporoča se za Velikonočna pecila. Telefon št. 1190.

imenjuje se izvleček iz rastlin in drugih naravnih snovi. Izkazala se je kot edino res uspešno sredstvo

za raščo las. Uspeh zanesljiv že po kratki uporabi iste tudi na največji in zastareli pleši. — Spričevala uglednih in znamenitih oseb na razpolago

Cena steklenici od 100 gr. K 1-50.

Dobiva se pri založniku:
M. SKRINJAR, Trst, ul. Solitario 25.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svoji pekarni in slaščičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, najfinejše slaščice, potice itd. ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani
Alojzij Gul.

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, slaščičarno in tov. biškotov v ulici del Belvedere št. 57.

kjer ima na razpolago vedno svež kruh raznovrstne slaščice in najfinejše likerje. Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd.
Vdani
LOVRENC REBULA.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.
TRST—NOVI-YORK, via Patraso in Palermo, odhod 3-krat na mesec.
TRST—NOVI-ORLEANS, via Patraso in Palermo, odhod vsaki mesec.
TRST—BUENOS-AIRES, via Almeria, Cadix, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Santos ali Montevideo, odhod vsaki mesec.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

: NOVO POGREBNO PODJETJE :

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13, telefon 1402
tik cerkve sv. Antona novega.

Bogato preskrbljeno z najlepšo in vso pogrebno opravo. Mrtvaški vozovi na izbero, za prireditve vsakovrstnih pogrebov.

Lastna izdelovalnica in zaloga vencev in raznih cvetlic itd.
Prodaja vsakovrstnih predmetov mrtvaške stroke. Zaloga voščenic sveč, z lastno tovarno. — Prodaja na debelo in na drobno.

Sprejema naročila za prirejanje pogrebov na deželo in v inozemstvo.
VODSTVO.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

registro ana zadruga z omejenim poroštom.
Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.
izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje naaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816-004.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carlinskega urada in skladišča c. kr. priv. lloyd orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario št. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljših voščil (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch
— Cene nizke. —
— Postrežba točna. —

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.
in v Filijalki **A. ŽERJAL, v ul. Commerciale št. 18.** dobite vsi K 1.— blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699. Telefon št. 699.

Morana

kemično pripravljena tekočina radikalno za iztrebljenje mrčes (osobito stenice) je povsem neškodljivo zdravilu in opravi.

Vsestransko priznavanje in mnogobrojna spričevala (hotelirjev, vojaških oblastih itd. itd.) dokazujejo izbornost „MORANE“.

Cena steklenici od 100 gr. 50 vin.

Dobiva se po večjih mirodilnicah.

PEKARNA in - SLADŠIČARNA VINKO SKERK

TRST, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9.
V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero buteljlk ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni.
Spoštovanjem **VINKO SKERK.**

Delavci!

Če hočete dobiti kozarec do-
brega in cenega vina vstopite v

VINOTOČ

ulica del Vento 20. (vogal ulice Guardia.)

Prepričajte se, da četrt najboljšega
vina stane le 14 st., na dom po 12 stot.

Za obilen obisk se priporoča

JOŽE LEBAN.

: Pekarna Mreule :

v Rojanu, ulica Montorsino št. 7

ima na razpolago

vedno svež kruh

in vsakovrstne najfinejše sladščiće.

Sprejema naročila.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporoča slav. občinstvu svoje gostilne
„All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli
dalmati“ ulici Zudecche št. 8 v katerih toči
svoja vina I. vrst.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je
prevzel

pekarno in sladščičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh
in razne sladščiće, potice itd.

Udan

Filip Trobec.

Podpisani naznanja članom „N. D. O.“, da
je v ulici del Solitario št. 3 odprl svojo

GOSTILNO „AL CASTELLO DI DORNBERG“

kjer toči najboljša vipavska, izborna istrska
in najfinejša desertna vina, in ima poleg tega
vedno na razpolago gorka in mrzla jedila. Po-
strežba točna in cene zmerne.

Za obilni obisk se priporoča vdani

R. Luznik.

Slavnemu občinstvu in posebno članom
„N. D. O.“ priporoča podpisani svojo dobro-
znano

„Kavarno Universo“

na trgu della Caserma št. 1, tik „Narodnega
doma“, kjer ima na razpolago najfinejše likerje
ter tukajšnje in zunanje slovenske, italijanske
in nemške časnike, kakor tudi najboljše ilu-
strovane revije.

Za obilni obisk se priporoča vdani

Fran Bojc.

Uljudno naznanjamo da smo otvorili po-
poinoma novo urejeno

trgovino izgotovljenih oblek za

:: gospe, gospode in otroke

ter zagotavljamo točno in solidno postrežbo,
kakor tudi najnižje stalne cene. Priporočamo
se najodličnejšim spoštovanjem

Bohinec & Co. - Trst

Via delle Torri št. 2

(za orkvijske sv. Antona novega).

Zaloga likerjev v sodčeh in butilkah

Jakob Perhave

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih
vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne.
Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi
na debelo ali na drobno za razne slavnosti, po-
roke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni
čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Podpisani priporoča sl. občinstvu
svojo dobroznano

gostilno s krasnim vrtom

„Al buon ritrovo“

v ulici Stadion št. 19,

kjer toči kraški teran prve vrste, naj-
boljše istrsko belo in črno vino,
poleg tega izvrstno vipavsko in tudi
dalmatinsko vino, kakor tudi Dre-
herjevo pivo ter more poslužiti z do-
mačo kuhinjo kakor tudi z mrzlimi je-
dili. — Posebno ugodno za delavce.

Za obilen obisk se priporoča rodoljub

Andrej Furlan.

Člani „N. D. O.“

dobe 2 % popuste, ako nakupujejo

v trgovini jestvin

JOSIP LUIN

ulica Giacinto Gallina št. 6.

Pekarna

Valentin Kukanja

vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi

ima na razpolago

— vedno svež kruh —

in vsakovrstne sladščiće.

Aljoz Povh, urar

s pridejano delavnico

Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst

Izvršuje vsako popraviljanje žepnih in sten-
skih ur kakor tudi vsako zlatarsko in dragu-
ljarsko delo po najzmernejih cenah.

Jamstvo za dve leti za vsako popraviljanje.

Slovensko podjetje!

GOSTILNO v ul. dell' Istria 658

kjer toči najizvrstnejša istrska vina
in dalmatinski opolo. Postreže lahko
tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.

G. Babič.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga
in vseh predmetov spadajočih v krojaško
— obrt. —

Odlikovan dne 5. aprila 1906.

v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in
zlato kolajno in v Bruxelles-u z največjo odliko
„GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

August Štular.

TRST, via delle Poste 12. I. nadst.

(nasproti Smolarsove papirnice).

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst

se priporoča

slavnemu občinstvu in posebno članom

„N. D. O.“

Cene najnižje. — Delo solidno. — Postrežba
— točna. —

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Dnevno novi prihodi blaga.

Zaloga izgotovljenih oblek in perila za moške in dečke.

Vporabite priliko!

Da razprodam svojo obilno zalogo, sem o priliki Binkoštnih
praznikov občutno znižal ceno blaga.

Kdor se hoče lepo in ceno obleči, naj se zgleda v moji trgovini.
Moderne moške obleke, K 16 — do K 60 —
Črne moške obleke na izbero 14 — „ 60 —
Obleke za dečke na izbero 12 — „ 20 —
Moški jopiči iz bombaževine, ki se dajo prati 2-50 „ 4 —
„ „ iz boljšega blaga 7 — „ 14 —
„ „ iz Alpaga, črni in modri 6 — „ 16 —
Črne moške hlače, za delavce, I. 2-50 „ 5 —
Volnene moške hlače 4 — „ 20 —
Hlače za dečke 1-20 „ 4 —
Volneni površniki za moške 18 — „ 40 —
Močne delavske srajce 1-50 „ 8 —

Poleg tega velika izbira vsakovrstnih oblačilnih predmetov za
moške in dečke po jako ugodnih cenah, mali kostimi, bele in pisane
srajce, maje, spodnje hlače, nogavice, ovrtniki, zapestniki, napr-
kravate, naramnice, žepne rute, črni klobuki in moške kape.

Lastna krojačnica. — Izgotovljajo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Delniška glavica:
K 10,000.000.
Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA

ČEŠKIH HRANILNIC

Vlog okoli:
K 100,000.000
Naslov za br.: SPOROBANKA.

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

4 %

vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4 % bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 %

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

— VALUTE IN DEVIZE —

PRED UJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskomt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 %

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOCI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA.

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRCAJJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 793.

Restavracija,
cene zmerne.

Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst

Kavarna,
cene zmerne